

ندری: ارز ۲۸۵۰۰ تومانی در دل خود فسادزاست

چندماه‌باقی‌مانده از دوره مجلس یازدهم، با مجلس همکاری شود تا این تحقیق و تفحص انجام شود.

رامش مونیق

۲۰۰ قلم کالا مشمول ارز ۲۸۵۰۰ تومانی نمی‌شوند

بر اساس اعلام مسئولین دولتی حدود ۲۰۰ قلم کالا از فهرست ارز ۲۸۵۰۰ تومانی مر تبط با سیاست تثبیت ارزی خارج شده‌اند. به گزارش تسنیم، پیکری هان‌شان می‌دهد در ابتدا حدود ۴۰۰ ردیف تعرفه کالایی مشمول ارز ۲۸۵۰۰ تومانی شده بود و حالا خبر می‌رسد ۲۰۰ قلم کالا از این فهرست خارج شده و تنها ۲۰۰ ردیف کالای اساسی مثل نهاده‌های دامی (ذرت، جو، سو) و برخی روغن‌ها مشمول ارز ۲۸۵۰۰ تومانی هستند. این موضوع از سوی قائم‌مقام وزارت جهاد کشاورزی در امور بازرگانی نیز تایید شده است و به نظر می‌رسد دولت با وجود تثبیت نرخ ارز ۲۸۵۰۰ تومانی در لایحه بودجه ۱۴۰۳ شروع به حذف تدریجی اقلام مشمول ارز ترجیحی کرده است.

به نظر می‌رسد خود دولت به سمت حذف دوبرابری بودن نرخ ارز می‌رود. اما تجربه سابق دولت در حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی بسیار تورم‌زا بود و قیمت کالاهای اساسی با یک جهش بی‌سابقه مواجه شدند و معیشت خانوارها هنوز درگیر این شوک‌های قیمتی سابق است. از طرفی برخی کارشناسان و عمدتاً اقتصاددانان طرفدار بازار آزاد تاکید می‌کنند این سیاست خود تورم‌زا بوده و تورم بین کالاهایی که این ارز به آنها اختصاص داده شده بیشتر بوده است.

آیا اکنون دولت شرایطی دارد که اگر این ارز

ارز ۲۸۵۰۰ تومانی فسادزاست
یک اقتصاددان در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی» درباره فسادزای بودن تخصیص ارز ۲۸۵۰۰ تومانی عنوان کرد: اگر به این نحوه تخصیص ارز سیستمی نگاه شود، در دل خود فسادزاست و رانت ایجاد می‌کند. در واقع ارزی که در بازار آزاد قیمت آن ۵۰ هزار تومان است، با نصف قیمت در اختیار برخی

کامران ندری در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»: اگر دولت توان کارشناسی کافی داشته باشد، حذف ارز ترجیحی به عنوان سیاستی فسادزا، رانت‌زا و ناکارآمد امکان پذیر است، اما اگر دولت توانایی کارشناسی لازم را نداشته باشد، مردم را با مشکل هزینه مواجه می‌کند. دولت همچنین برای حذف این ارز، با مشکلات سیاسی، فنی و کارشناسی مواجه است.

قرار می‌گیرد. آنها نیز وسوسه می‌شوند که این ارز را دریافت کنند و به جای اینکه صرف کالای اساسی کنند، آن را در بازار بفروشند. کامران ندری با بیان اینکه این سیستم است که زمینه را برای رانت‌طلبی مهیا می‌کند، تاکید کرد: بسیاری هستند بدون هیچ زحمتی تحت عنوان تولیدکننده کالای اساسی این ارز را تهیه کنند ولی استفاده‌های دیگر از آن کنند. نمونه آن را در چای دیش می‌توان دید. او تصریح کرد که ذی‌نفعان با دسترسی به این ارز می‌توانند درآمدهای هنگفت تهیه کنند. این افراد می‌توانند به دولت فشار سیاسی وارد کنند که این سیاست را حذف کنند.

استاد دانشگاه امام صادق درباره شرایط کارکرد مناسب این نحوه تخصیص ارز اظهار کرد: کارکرد اختصاص ارز ۲۸۵۰۰ تومانی بستگی به نظارت کافی دولت بر توزیع این ارز به کالاهای دارد. اگر دولت نتواند مطمئن شود که این ارز صرفاً فراهم آوردن کالاهای اساسی می‌شود و دریافت‌کنندگان آن هم این ارز را در محل دیگری استفاده نکنند، کالاهایی که مشمول ارز ۲۸۵۰۰ می‌شوند، می‌تواند به قیمت مناسب به دست مصرف‌کنندگان برسد. ندری ادامه داد: همچنین برای کارکرد صحیح این سیاست، دولت باید نظارت کافی را بر قیمت‌گذاری محصولات این افراد داشته باشد زیرا تولیدکننده ممکن است ارز ۲۸۵۰۰ تومانی دریافت کند، اما محصول خود را بر اساس نرخ آزاد قیمت‌گذاری کند. او خاطر نشان کرد که اگر نظارت صحیح نباشد، منافع این ارز فقط نصیب دلالان و رانت‌بگیران می‌شود تا عموم مردم.

حذف ارز ترجیحی؛ سخت، اما ممکن
این اقتصاددان در ادامه درباره امکان حذف این نوع اختصاص ارز و حرکت به سمت تک‌نرخ شدن بیان کرد: حذف این ارز کار آسانی نیست اما شدنی است. اگر دولت بدنه کارشناسی قوی داشته باشد می‌تواند به سمت حذف این سیستم برود. ندری افزود: مهم‌ترین مشکلی که حذف ارز ۲۸۵۰۰ دارد، بالابردن هزینه زندگی مردم است. اگر دولت حقوق و دستمزد دهارا متناسب با این افزایش هزینه‌ها ترمیم کند، می‌تواند به حذف آن فکر کرد. بنابراین این حذف، یک کارشناسی دقیق می‌طلبد که بررسی شود هزینه‌های خانوار چقدر افزایش می‌یابد و همچنین لازم است حقوق‌ها و دستمزد دها افزایش هزینه‌ها ترمیم کند.

او درباره حقوق و دستمزد دها اضافه کرد: بخشی از حقوق‌ها خود دولت پرداخت می‌کند و بنابراین باید بودجه خود را متناسب با هزینه‌های افزایش دهد. بخشی دیگر از حقوق‌ها را نگاه‌ها پرداخت می‌کنند

برخی اقتصاددانان با توجه به چارچوب اقتصادی کشور تاکید دارند که فعلا در ایران نمی‌توان به تک‌نرخ شدن ارز رسید. برای مثال حسین راغفر در نشست «نگاهی به بودجه سال ۱۴۰۳ کشور» تک‌نرخ بودن نرخ ارز را پیامد یک اقتصاد واقعاً آزاد دانست و تحقق آن در شرایط فعلی را توهم ارزیابی کرد

و باید برای اصلاح حداقل دستمزدها تغییراتی ایجاد شود.

این کارشناس مسائل اقتصادی تاکید کرد: اگر دولت توان کارشناسی کافی داشته باشد، حذف این سیستم فسادزا، رانت‌زا و ناکارآمد امکان‌پذیر است اما اگر دولت توانایی کارشناسی لازم را نداشته باشد مردم را با مشکل هزینه مواجه می‌کند. همچنین دولت برای حذف این ارز، با مشکلات سیاسی، فنی و کارشناسی مواجه است که بتواند به لحاظ فنی، آثار منفی حذف ۲۸۵۰۰ تومانی را بر بودجه خانوار جبران و مقابل ذی‌نفعان رانت‌خوار این ارز ایستادگی کند.

ندری درباره وجود این توان کارشناسی در دولت سیزدهم گفت: دولت سال گذشته در رابطه با حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی، سابقه‌ای نه چندان خوب از خود به جا گذاشت. دولت ارز ۴۲۰۰ تومانی را حذف کرد اما توانست آثار منفی آن را بر خانوارها جبران کند. او در پایان تصریح کرد: اگر استانداردها تجربه‌ها و کارشناسان دولت باشد، نمی‌توان به جبران تبعات منفی حذف این نوع ارز امیدوار بود.

ارز دوبرخی به سیاستی مخرب تبدیل شده

شرایط به صورتی است که از طرفی سیستم تخصیص ارز، به کالاهای اساسی فسادزا رانت‌زاست و برای کارایی این سیاست، دولت باید نظارت جدی بر استفاده مشمولین تخصیص ارز داشته باشد که این توانایی و حتی اراده در دولت وجود ندارد و از این رو نرخ دوگانه ارز به سیاستی مخرب تبدیل شده است. اما حذف آن نیز، با نبود عزم دولت برای جبران افزایش هزینه‌ها به وسیله حقوق و دستمزدها، مخرب است. دولت باز در تلاش است که حقوق و دستمزد دها را کمتر از تورم افزایش دهد و باین شرایط باز هم حذف ارز ۲۸۵۰۰ تومانی به صورت شوک‌به مردم تحمیل می‌شود.

در این خصوص برخی اقتصاددانان با توجه به چارچوب اقتصادی کشور تاکید دارند که فعلا در ایران نمی‌توان به تک‌نرخ شدن ارز رسید. برای مثال حسین راغفر در نشست «نگاهی به بودجه سال ۱۴۰۳ کشور» تک‌نرخ بودن نرخ ارز را پیامد یک اقتصاد واقعاً آزاد دانست و تحقق آن در شرایط فعلی را توهم ارزیابی کرد.

خبر اقتصادی

وزارت نفت:

خودروهای تولید داخل روزانه ۵۰ میلیون لیتر اضافه مصرف بنزین دارند

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران با بیان اینکه باید به سمت تولید خودرو مطابق با استانداردهای بین‌المللی حرکت کنیم، بیان کرد: مصرف بنزین در کشور به صورت میانگین برابر با ۱۱۶ میلیون لیتر در روز است که اگر خودروها با استاندارد بین‌المللی در کشور تولید می‌شد، مصرف بنزین در کشور ۶۰ میلیون لیتر در روز بود و می‌توانستیم ۵۰ میلیون لیتر در روز صادرات داشته باشیم. به گزارش تسنیم، جلیل سالاری افزود: ناوگان حمل‌ونقل عمومی هم فرسوده شده و مصرف آن بالاست؛ همچنین بررسی پیمایش کارت‌های سوخت نشان می‌دهد مصرف سوخت خودروهای جدید بالاست و می‌توان با استفاده از ظرفیت سی‌ان‌جی بخشی از ناترازی بنزین را برطرف کرد. او تصریح کرد که باید به سمت بهینه‌سازی مصرف سوخت، بهسازی و نوسازی ناوگان عمومی و جاده‌های حرکت کنیم.

معاون وزیر اقتصاد خبر داد:

افزایش ۱۰۰ هزار همتی درآمد‌های مولدسازی در بودجه

معاون وزیر اقتصاد گفت: در بحث درآمد حاصل از مولدسازی‌ها ارقام مطرح شده به صورت عجیب و غریب

بالاست و نمی‌توان رقم حدود ۷ هزار میلیارد تومان را طی یکسال به رقم ۱۰۷ هزار میلیارد تومان رساند، عملاً همچنین ظرفیتی در کشور وجود ندارد. به گزارش ایلنا، علی روحانی افزود: البته اقدامات مهمی انجام شده از جمله اینکه از همین روش مولدسازی و از روش تهاوتز اموال استفاده می‌کنند برای اینکه دارای بازار و تخته‌ها به پروژه‌های عمرانی همان حوزه اختصاص پیدا کند. برای مثال اموال مازاد دارایی وزارت بهداشت برای تکمیل پروژه‌های بیمارستانی استفاده خواهد شد. او درباره دربار اثرگذاری کسری ۳۰۰ هزار میلیارد تومانی بودجه ۱۴۰۳ بر سیاست‌های کنترل تورم، اظهار داشت: آن بخش که در اختیار وزارت اقتصاد قرار دارد بخش منابعی است که وزارت اقتصاد در بودجه تامین می‌کند و وصول آنها از جمله درآمد‌های مالیاتی، گمرکی، فروش اوراق، سود سهام شرکت‌ها و... بر عهده وزارت اقتصاد است.

اختلاف نظر بر سر طلب ۱۰۰ میلیارد دلاری صندوق توسعه ملی از دولت

بر خلاف نظر مسئولان صندوق توسعه ملی، سخنگوی دولت معتقد است که میزان

توسعه ملی ۱۰۰ میلیارد دلار نیست و هیات نظارت صندوق باید مشخص کند چه میزان از این بدهی‌ها حسابرسی شده و چه میزان حسابرسی نشده است. به گزارش ایسنا، هنوز مسئولان صندوق توسعه ملی نسبت به تکذیب طلب ۱۰۰ میلیارد دلاری‌شان از سوی سخنگوی دولت واکنشی نشان نداده‌اند اما مدتی قبل، مهدی غضنفری، رئیس صندوق توسعه ملی گفته بود که صندوق از طلب ۱۰۰ میلیارد دلاری خود از دولت، دست‌نکشیده و پس از آزمایش سه راه‌حل برای وصول آن سرانجام در ماه‌های اخیر تصمیم گرفت برای وصول این مبلغ در صنعت نفت سرمایه‌گذاری کند.

از ابتدای دی ماه عملیاتی می‌شود:

الزام کلیه مؤدیان مالیاتی برای صدور صورت حساب الکترونیکی

نمایندگان مجلس با کلیات و جزئیات طرح اصلاح ماده یک پایانه‌های فروشگاهی موافقت کردند. به گزارش ایلنا،

نمایندگان در نشست علنی دیروز تصویب کردند که از تاریخ یکم دی ۱۴۰۲ کلیه مؤدیان اعم از حقیقی و حقوقی ملزم به صدور صورتحساب الکترونیکی موضوع قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان مصوب ۲۷ مهر ۱۳۹۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی هستند. به منظور رعایت موعد زمانی فوق‌الزمان برنامه بودجه کشور مکلف است به ازای هر ماه تاخیر به ازای موعد زمانی مزبور به میزان ۵ درصد تاسقف ۵۰ درصد از منابع اختصاصی سازمان امور مالیاتی کشور موضوع ماده ۲۱۷ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب سوم اسفند ۱۳۶۶ کاهش دهد.

باران‌زا به ایران جلوگیری کنند؛ چون در صورت انجام این کار تشکیلات بزرگی در دنیا وجود دارند که درصد می‌کنند و جلوی ایران کار می‌گیرند. درویش در نهایت درباره بارورسازی ابرها تصریح کرد: در دنیا هم کسی نمی‌تواند ادعا کند بارش بارورسازی ابرها توانسته‌اند مثلاً ۲۰ درصد میانگین ریزش‌های جوی را افزایش دهند؛ با اینکه میلیارد‌ها دلار هم در این زمینه هزینه شده است.

داری‌های منجمد، بار دیگر به چرخه تولید بازگردند و به رشد اقتصادی کشور کمک کنند. با این حال، پیامدهای مالیات بر عایدی سرمایه تنها به وجه مثبت آن ختم نمی‌شود و برخی از کارشناسان، پیامدهایی منفی نیز برای این طرح متصور هستند.

کاهش انگیزه سرمایه‌گذاران

به‌زع صاحب‌نظران، مالیات بر عایدی سرمایه می‌تواند انگیزه سرمایه‌گذاری را کاهش دهد. این طرح می‌تواند باعث شود که سرمایه‌گذاران تمایل کمتری به سرمایه‌گذاری در دارایی‌هایی مثل مسکن داشته باشند و سرمایه خود را در بازارهای دیگر و کشورهای دیگر سرمایه‌گذاری کنند. همان‌طور که در سال‌های اخیر، آمار خرید خانه توسط ایرانیان در کشور ترکیه جهش قابل توجهی را شاهد بوده است.

در نهایت، کارشناسان توصیه می‌کنند که مجلس و دولت باید با کمک گرفتن از افل، مزایا و معایب این طرح را به خوبی ارزیابی کرده و سپس برای تصویب آن تصمیم بگیرند.

ابردزدی یا سدسازی در ارومیه؛ کدامیک ایران را خشک می‌کند؟

این کارشناس محیط‌زیست خاطر نشان کرد: ما وقتی می‌توانیم بگوییم کشورهایی از ورود ابرهای باران‌زا به ایران جلوگیری کرده و منجر به خشکی کشور ما شده‌اند که با یک دوره خشکسالی در ایران روبرو شویم که در طول ۱۰۰ سال اخیر بی‌سابقه باشد حال آنکه خشکسالی که اکنون ما تجربه می‌کنیم بارها اتفاق افتاده است، بنابراین وقتی می‌توانیم این موضوع را مطرح کنیم که متلاذر کشورهای شمال ایران و یاتر کیه بارندگی به صورت غیرعادی افزایش پیدا کرده باشد که تاکنون اینگونه نبوده است، این کشورها هم همان روند طبیعی را طی می‌کنند، ترکیه کلاً ۲.۵ برابر ایران بارندگی دارد که همواره همین میزان بوده است، بنابراین بعید است کشورهایی بتوانند از ورود ابر

مسئولیت آن را به عهده بگیریم، و فرار رو به جلونداشته باشیم. او با بیان اینکه تاکنون دستاوردهای تکنولوژیکی برای باران‌زایی ثبت نشده است، افزود: تلاش‌هایی در این راستا داشته‌اند اما چون بخار آب موجود در زمین تغییر نخواهد کرد اگر حتی بتوانیم به صورت مصنوعی در یک منطقه‌ای باران بیشتری را داشته باشیم در منطقه دیگر خشکسالی را تشدید کرده ایم. به همین دلیل هم است که اصولاً سازمان ملل تلاش برای مهندسی اقلیم را کار غیر اخلاقی معرفی کرد و یک بیانیه منتشر کرد و همه اعضا خواست به این میثاق نامه متعهد باشند و به سمت مهندسی اقلیم حرکت نکنند چرا که این اقدام حتی می‌تواند تبعات جبران‌ناپذیر بیشتری بوجود بیاورد.

یک کارشناس حوزه آب و محیط‌زیست گفت: وقتی خودمان ۱۰۵ سدر حوزه آبریز دریاچه ارومیه احداث کرده ایم و از این تعداد ۱۰۱ سد فعال است و اجازه نمی‌دهیم یک قطره آب وارد دریاچه ارومیه شود و این پهنه بزرگ را خشک کرده ایم، مشخص است وقتی ابرهای باران‌زا به سمت دریاچه حرکت می‌کنند با کانون حرارتی مواجه می‌شوند، انکار وارد کویر لوت شده‌اند، بنابراین پراکنده می‌شوند.

محمد درویش در گفت‌وگو با ایلنا تاکید کرد: تغییر اقلیم ۱۵ درصد در کاهش بارندگی و تبدیل برف به باران و همچنین افزایش دما نقش داشته ولی اغلب بحران‌هایی که در ایران داریم ریشه در ناکارآمدی‌های مدیریتی و بی‌تدبیری است و باید

گزارش

بررسی انواع درآمد‌های دولت:

مالیات بر عایدی سرمایه چه مزایا و معایبی دارد؟

آنگونه که دولت مردان می‌گویند، هدف اصلی مالیات بر عایدی سرمایه مقابله با سوداگرانی است که از جهش‌های قیمتی

مدت‌هاست که بحث مالیات بر عایدی سرمایه در محافل اقتصادی مطرح می‌شود. اما این طرح چیست و چه مزایا و معایبی دارد؟

به گزارش تجارت‌نیوز، در سال‌های اخیر، بحث‌های متعددی درباره مالیات بر عایدی سرمایه در ایران مطرح شده است. مالیات بر عایدی سرمایه، نوعی مالیات مستقیم است که به سود ناشی از انتقال دارایی‌های غیرمولد تعلق می‌گیرد. دارایی‌های غیرمولد، دارایی‌هایی هستند که به‌طور مستقیم در تولید کالا یا خدمات نقشی ندارند. برای مثال می‌توان از املاک یا کاربری‌های گوناگون، وسایل نقلیه، طلا و ارز به‌عنوان نمونه‌هایی از دارایی‌های غیرمولد نام برد.